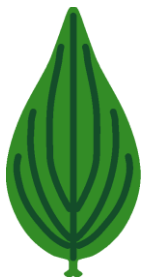

DAGVLINDERS ABTSWOUDSE BOS VLINDERMONITOR 2020

zwartspriet dikkopje

**Natuurlijk
Delfland**

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland
twitter: NatuurlijkDelfland
facebook: NatuurlijkDelfland
instagram: NatuurlijkDelfand

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Samenvatting	3
3. Methoden.....	3
4. Resultaten dagvlinders	5
5. Opmerkingen monitor	10
6. Jaarlijst dagvlinders 2020	12

Verantwoording

Monitor : Leo Poot

Dataverwerking : Leo Poot

Foto's : Leo Poot

Copyright: Natuurlijk Delfland, 2021

Referentie: Dagvlinders Abtswoudse bos (vlinderbiotoop/vlinderroute) 2020,
Natuurlijk Delfland, 2021

Overname van delen van de tekst is toegestaan onder bronvermelding.

1. Inleiding

In dit verslag zijn de data van het monitoren van dagvlinders in het Abtswoudse bos midden, (x84/85-y443, km hokken 37-25-25 37-26-21/31) verwerkt en weergegeven uit seizoen 2020. In seizoen 2019 zijn de 17 sectoren van de vlinderbiotoop opgedeeld en toegevoegd aan de vlinder route. Ook is toen de vlinder route opnieuw ingedeeld en doorgetrokken in het oostelijk gedeelte (t.o.v. de spoorlijn) van het bos. De hernieuwde route heeft nu een lengte van 3,9 km en is verdeeld in 20 trajectdelen van 60-380 meter met wisselend biotoop. De sectoren van de vlinderbiotoop zijn nu verdeeld over de trajectdelen 8 t/m 11 waarbij trajectdeel 9 is onderverdeeld in de subdelen A-B-C. vanwege het maaibeheer. (zie plattegrond vlinder route)..

Vlinderroute (rode lijn)

2. Samenvatting

Er werden op de vlinder route totaal 1974 dagvlinders uit 19 soorten op naam gebracht. In de Pieridae werden uit elke getelde soort fors hogere aantallen gescoord. In de Nymphalidae scoorden atalanta, dagpauwoog en landkaartje (vooral de zomergeneratie), hogere aantallen. In de *Satyrinae* werden minder bonte zandoogjes geteld, de argusvlinder werd maar 1 keer gezien. De getelde imago's van de aangetroffen soorten in de Lyceanidae zijn wederom laag. Dit geldt ook voor de soorten in de Hesperidae al werd wel het zwartspriet dikkopje weer gezien. Het algemene beeld is dat het Abtswoudse bos weinig stabiele vlinderpopulaties herbergt. De aantallen van de Lycaenidae en Hesperidae zijn zo laag dat niet aangenomen mag worden dat er stabiele populaties voorkomen. Dit seizoen werden ook de nachtvlinders wilgen en populierenwespevlinder gescoord.

3. Methodes

Het monitoren van dagvlinders werd gedaan volgens de standaard monitoring voor dagvlinders, hierbij worden in een denkbeeldige kooi van 5x5x5 meter alle vlinders geteld met vermelding van de soort. Incidenteel worden vlinders gevangen, voor

determinatie in geval van soorttwijfel en direct weer vrijgelaten. De intentie is om minstens 2 keer per maand in het vlinderseizoen, dat in 2020 liep van maart t/m oktober, bij zonnig weer en wind minder dan 4 Beaufort, te tellen. De route werd dit seizoen 11 keer gelopen. In de percelen die grenzen aan de trajectdelen 8 t/m 10 wordt in overleg met en door "Vockestaert" een op vlinders afgestemd maairegiem gevoerd.

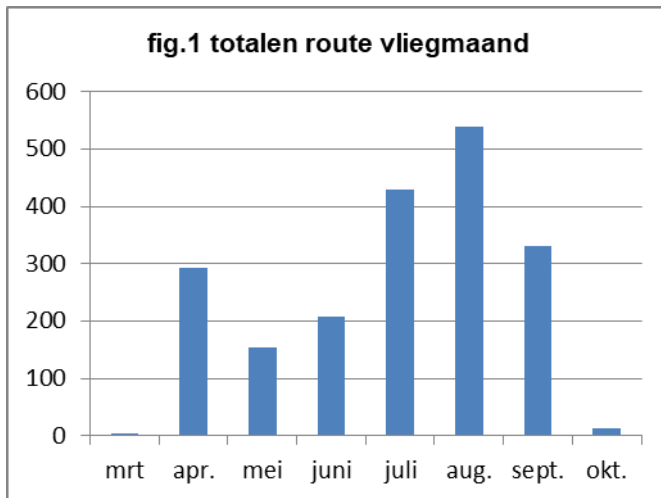
Dit seizoen werd ook naar wespvlinders gezocht, dit gebeurde door ze met een feromonenval te vangen en te determineren. Er werden 2 feromonen samples gebruikt, één voor de wilgenwespvlinder (*Sesiidae-Synanthedon formicaeformis*) en voor de populierenwespvlinder, (*Sesiidae-Paranthrene tabaniformis*). De vlinders werden gelokt bij zonnig weer laat in de middag in de maanden juli en augustus. Ook werden overdag vliegende nachtvlinders genoteerd. (zie jaarlijst)

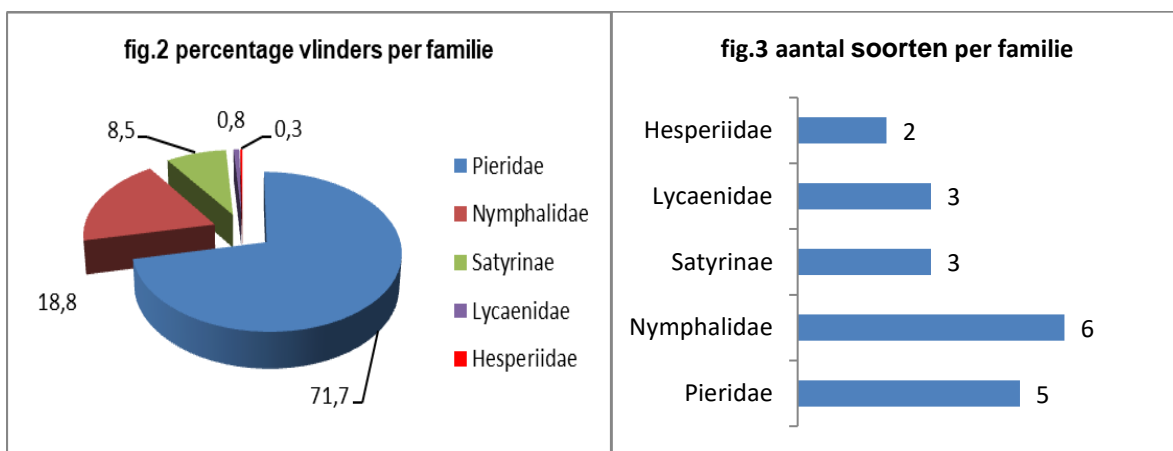
wilgenwespvlinder

4. Resultaten dagvlinders

In seizoen 2020 werden 1974 dagvlinders op naam gebracht, Dit was meer dan in seizoen 2019 (1227).

Soorten uit de familie der Pieridae scoorden de hoogste aantallen imago's fig.2, op afstand gevolgd door de aantallen uit de Nymphalidae en *Satyrinae*. De aantallen uit de Lycaenidae en Hesperidae waren zeer laag.

De meeste soorten werden gezien uit de familie der Nymphalidae evenals in seizoen 2019, fig.3. Van de Hesperidae en Lycaenidae werd 1 soort meer gescoord en uit de Pieridae en *Satyrinae* bleef het aantal soorten gelijk aan seizoen 2019.

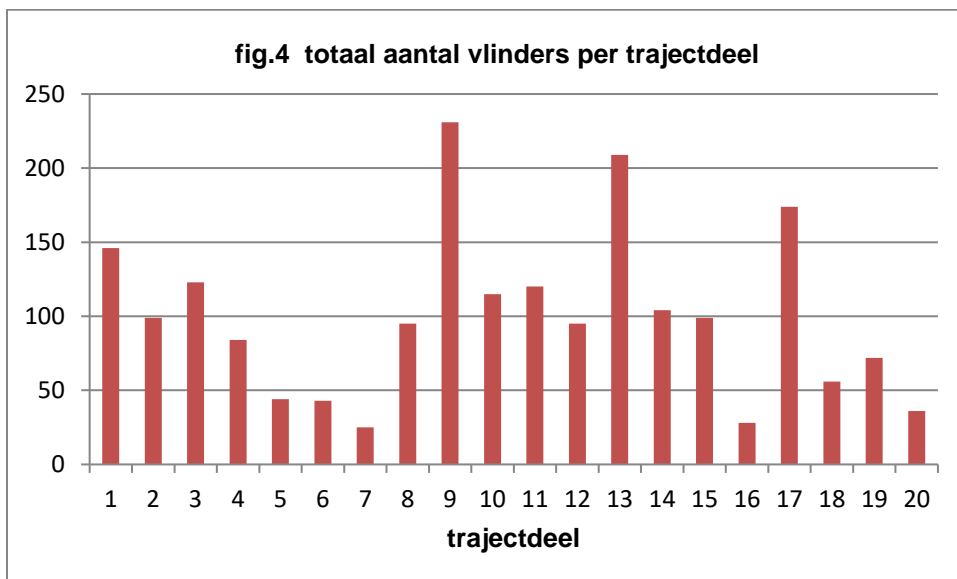

boomblauwtje

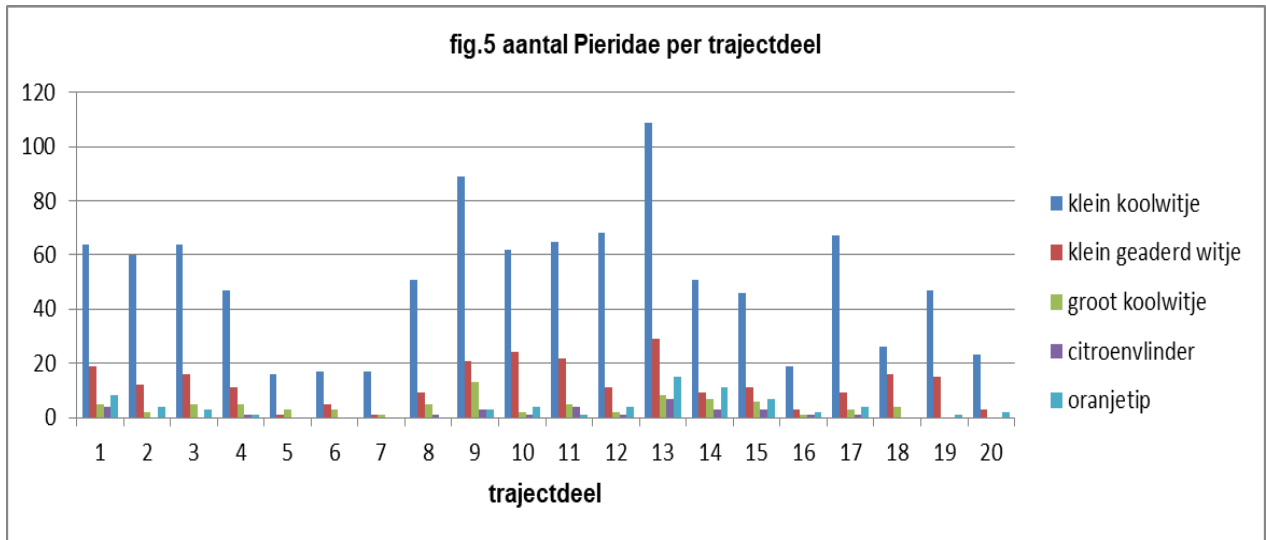

zwartspriedikkopje

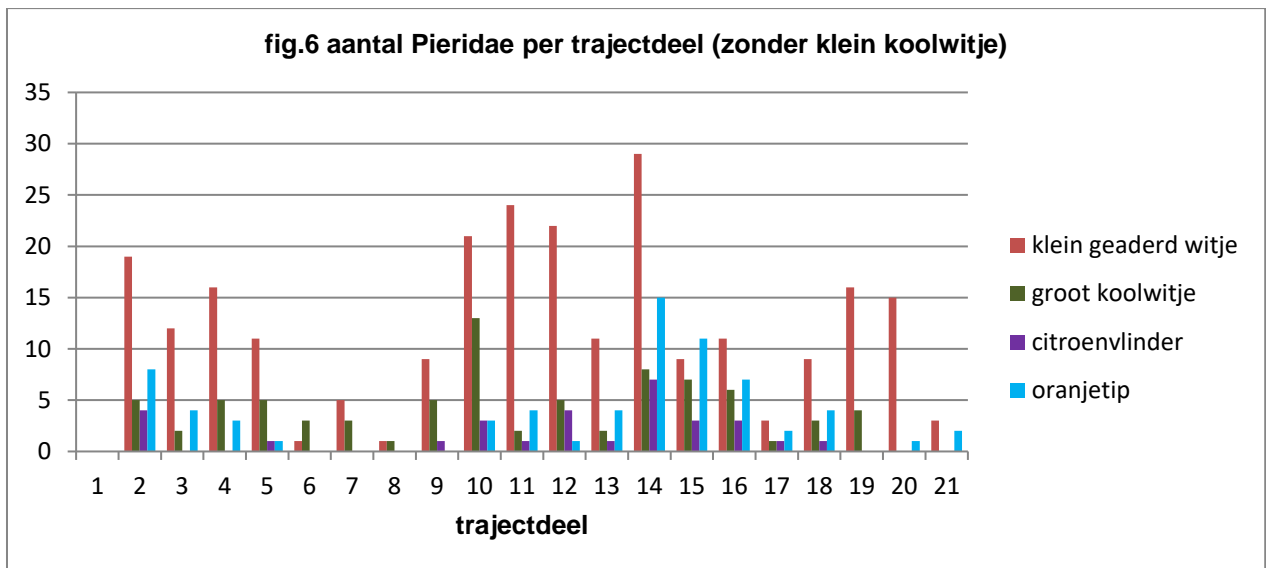
In de trajectdelen 9, 13 en 17 werden de meeste vlinders geteld en in 7 de minste Fig.4.

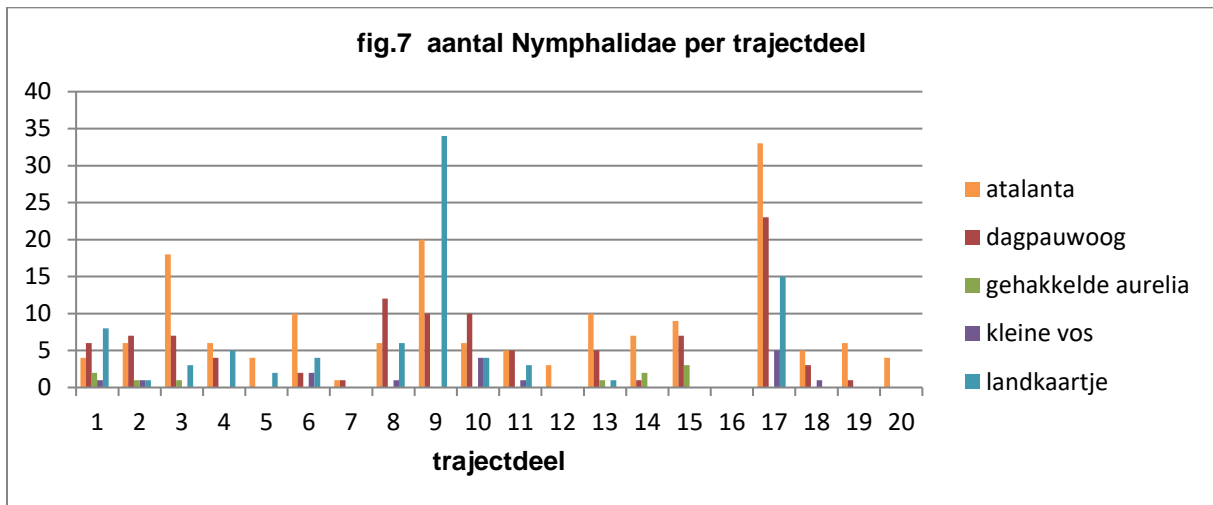
De hoogste aantallen Pieridae zien we in de trajectdelen 9 en 13, fig.5.

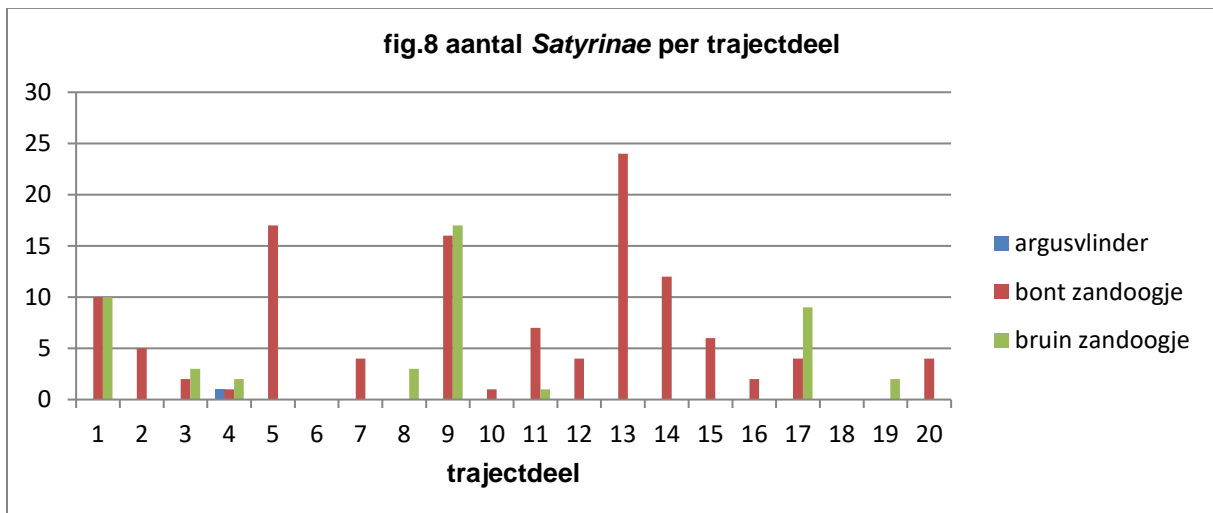
De hoogste aantallen Pieridae zonder de dominant aanwezige soort klein koolwitje werden geteld in trajectdeel 14, fig.6.

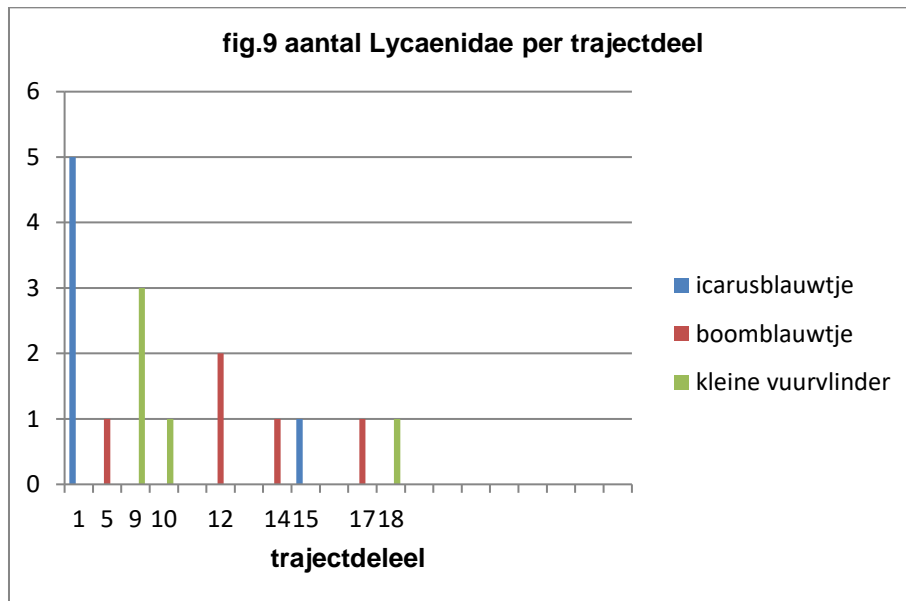
De hoogste aantallen Nymphalidae werden geteld in de trajectdelen 9 en 17 en de meeste soorten in trajectdeel 1 en 2, fig.7.

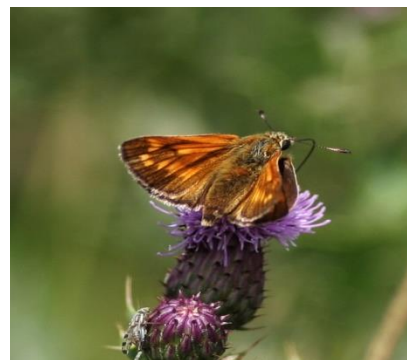
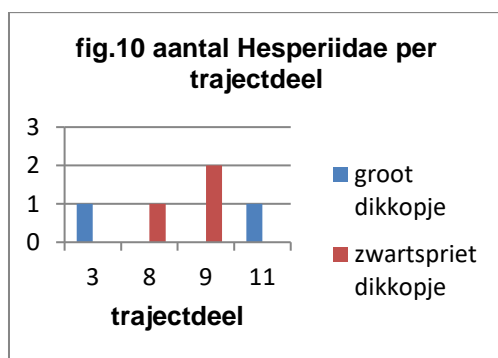
De hoogste aantallen *Satyrinae* (ondersoort Nymphalidae), werden geteld in trajectdeel 9 en het enige imago van de argusvlinder in trajectdeel 4, fig. 8.

Uit de familie van de Lycaenidae werden maar enkele imago's van de drie gespote soorten gescoord, fig.9.

Uit de familie van de Hesperiiidae werden maar enkele imago's van de twee gespote soorten gescoord, fig.10.

groot dikkopje

5. Opmerkingen monitor

Gesteld mag worden dat er op enkele soorten na bij Nymphalidae en Pieridae, de aantallen en gedetermineerde soorten erg tegen vallen. Je zou verwachten dat gezien de biotoop met voldoende waardplanten wel meer soorten en zeker de aantallen hoger zouden moeten liggen. Vooral uit de families Lycaenidae en *Satyrinae* ontbreken een aantal heel gewone soorten of zijn er maar enkele imago's geteld. Het Icarus blauwtje, boomblauwtje, kleine vuurvlinder worden maar zelden gezien, ook soorten als oranje zandoog en hooibeestje ontbreken nog steeds op de route. Zorgelijk is dat de Hesperidae zich niet lijken te herstellen en de populatie van het bruine zandoogje, in het verleden toch één van de talrijkste vlinders hier, het moeilijk heeft. Het bont zandoogje had het dit seizoen erg moeilijk wat waarschijnlijk te wijten is aan het grootschalig onderhoud, deze sterk aan zijn territorium gebonden vlinder lijkt veel last te hebben gehad van de verstoring van het gebied gezien de ongebruikelijke lage aantallen. We zien de meeste vlinders in de trajectdelen 9, 13 en 17, trajectdeel 9 is een onderdeel van de vlinderbiotoop waar speciaal maabeheer van toepassing is. De delen 13 en 17 bevatten veel nectar leverende flora als daar zijn distels en braam. De oorzaken van het vooral ontbreken van algemene soorten en de lage aantallen liggen vooral in het ontbreken van nectar leverende flora. Maar ook het ontbreken van bijvoorbeeld veld en schapenzuring (waardplant kleine vuurvlinder), kleine en rolklaver (waardplant Icarusblauwtje).

Aanbevelingen, inzaaien genoemde klaversoorten en vlinderbloemigen, geen vergunning meer afgeven voor wedstrijden met jachthonden, geen honden uitlaatservices toelaten in zuidwestelijk deel (zgn. vlinderbiotoop), op strategische punten buddleja planten wat niet zo natuurlijk oogt maar het levert wel veel nectar en dat nodigt weer soorten uit zich te vestigen.

Dit seizoen werd er gericht gezocht naar twee soorten uit de familie Sesiidae, een nachtvlinder familie (wespvlinders). Hiertoe werden feromonen gebruikt waarbij de twee verwachte soorten wilgenwespvlinder en populierenwespvlinder (slechts één imago) werden aangetroffen. Ook werden tijdens het monitoren andere soorten overdag vliegende nachtvlinders genoteerd.

Populierenwespvlinder

gehakkelde aurelia

6. Jaarlijst dagvlinders 2020

Familie	soort	soort	stadium	aantal	waardplant
Pieridae	Pieris rapae	klein koolwitje	imago	975	brassicaceae
	Pieris napi	klein geaderd witje	imago	262	brassicaceae
	Pieris brassicae	groot koolwitje	imago	80	brassicaceae
	Anthocharis cardamines	oranjetipje	imago	66	C.pratensis/A.petiolata
	Gonepteryx rhamni	citroenvlinder	imago	32	F.alnus/R.catharticus
Nymphalidae	Vanessa atalanta	atalanta	imago	160	Urtica
	Aglais io	dagpauwoog	imago	101	U.dioica
	Polygonia c-album	gehakkelde aurelia	imago	10	div.struiken en bomen
	Aglais urticae	kleine vos	imago	16	U.dioica
	Araschnia levana	landkaartje	imago	84	Urtica
Satyrinae	Lasiommata megera	argusvlinder	imago	1	Poaceae
	Pararge aegeria	bont zandoogje	imago	119	Poaceae
	Maniola jurtina	bruin zandoogje	imago	47	Poaceae
Lycaenidae	Polyommatus icarus	icarusblauwtje	imago	6	Trifolium/Lotus
	Celastrina argiolus	boomblauwtje	imago	5	div.struiken
	Lycaena phleas	kleine vuurvlinder	imago	5	R.acetosa/P.aviculare?
Hesperiidae	Ochlodes sylvanus	groot dikkopje	imago	2	Poaceae
	Thymelicus lineola	zwartspriet dikkopje	imago	3	Poaceae
overdag vliegende nachtvlinders					
Sesiidae	Paranthrene				
	tabiniformis	pop.wesplinder	imago	1	Populus
	Synanthedon				
Sphingidae	formicaeformis	wilgenwesplinder	imago	20	Salix
	Macroglossum				
Noctuidae	stellatarum	kolibrievlinder	imago	4	nvt
	Autographa gamma	gamma-uil	imago	16	kruidacht.
	Macdunn.confusa	getek. gamma-uil	imago	1	U.dioica
Geometridae	Deltote bankiana	zilverstreep	imago	19	Poaceae
	Epirrhoe alternata	gew.bandspanner	imago	5	Gallium
	Xanthorhoe montanata	geogde bandsp.	imago	2	kruidacht.
Adelidae	Timandra comae	lieveling	imago	3	Rumex
	Adela reaumurilla	smaragd langspriet	imago	30	Quercus